

Världsböndagen 2012 Malaysia: Bakgrund

INLEDNING

Malaysia är en förbundsstat i Sydostasien. Befolkningen på 27,5 miljoner representerar olika kulturer, etniska grupper och religioner. Där finns moderna städer, t ex huvudstaden Kuala Lumpur, i slående kontrast till de idylliska semesterorterna och långhusen i Sabah och Sarawak.

Tropisk regnskog täcker 70% av landets yta. Delar av denna täta djungel är fortfarande outforskade på grund av sin otillgänglighet. Malaysia är också ett land med risfält, gummi- och oljepalmsplantager, traditionella byar och moderna skyskrapor.

Malaysia består av Malackahalvön (Västmalaysia) och Östmalaysia, som omfattar Sabah och Sarawak på norra Borneo. Syd kinesiska sjön (600 km) skiljer de två delarna åt. Malaysias totala yta är 329 750 km² (ca ¼ av Sveriges yta). Landet är en förbundsstat med 13 delstater och tre federala territorier.

Det officiella språket är malajiska, som används i radio och TV och i skolundervisningen. Dessutom finns många olika språkgrupper och minoritetsspråk.

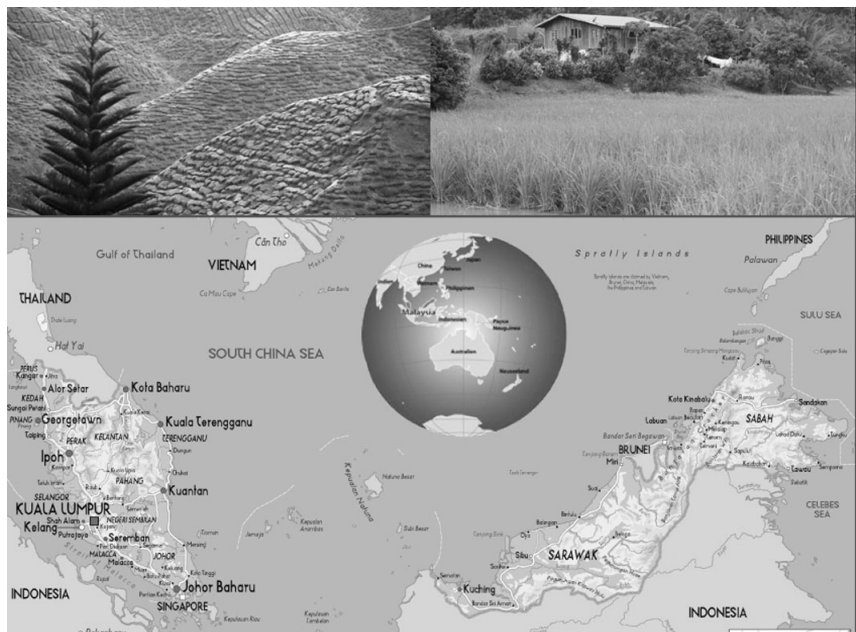
KLIMAT OCH NATUR

Malaysias klimat är tropiskt. Temperaturen ligger mellan 22°C och 32°C och luftfuktigheten är vanligtvis omkring 80%. Det regnar nästan varje dag under monsuntiden (oktober–april), men även under torrare delar av året kommer det ett par regnskuror i veckan. Den årliga regnmängden är 2 000–2 500 mm.

Regnskogen är världens äldsta, sköraste och mest värdefulla ekosystem. I Malaysia omfattar regnskogen 2 500 olika träddarter och över 5 500 andra växter.

Malackahalvön delas på längden av en mäktig bergskedja, där den högsta toppen är 2 191 m hög. I Sabah finns Kinabalu, som med sina 4 101 m är den högsta bergstoppen i Sydostasien. Mangroveskogar finns längs västkusten av Malackahalvön och längs större delen av Sabahs och Sarawaks kuster.

Regnskogen rymmer också fruktträd av många olika slag och en mångfald av djur: däggdjur, fåglar, fjärilar, och mängder av insekter. Omfattande plantageröjning och skogsavverkning (som nu begränsas) har förstört djurens boplatser och öppnat väg för tjuvskyttnar som söker efter värdefulla

djurdelar, t ex noshörningshorn.

EKONOMI

Malaysias största resurser är mineraler, jordbruksprodukter och turism.

Tenn: På 1800-talet lockade tennruschen gruvarbetare från Kina till landet, vilket gav goda inkomster och gjorde Malaysia till världens främsta tennproducent jämte Bolivia. Fortfarande är tennföremål mycket populära och efterfrågade som souvenirer och presenter.

Gummi: Gummiträd planterades i Malaysia i slutet av 1800-talet med indisk arbetskraft och var ända fram till 1980 landets främsta exportprodukt.

Palmolja: Oljepalmsindustrin är i dag den viktigaste i Malaysia och omsätter många miljarder. Palmplantager täcker 1,5 miljon hektar mark. Mer än hälften av världens palmolja kommer från Malaysia.

Landet är en av världens främsta exportörer av elektronik. Andra exportprodukter är timmer, kakao, peppar, ananas, te och tobak. Utländska gästarbetare utnyttjas främst inom elektronik-, byggnads- och jordbrukssektorerna.

Malaysias många tropiska öar och stränder är populära turistområden.

Sedan 1990 har flera statliga företag privatiserats för att uppmuntra tillväxt av den privata sektorn och säkra utländska investeringar.

Sabah exporterar timmer, palmolja, gummi, kakao, fisk och grönsaker.

HISTORIA, STATSSKICK

Malaysias historia börjar i och med att Malacka grundades på 1300-talet. Det blev ett mycket viktigt handelscentrum för sjöfarande från Arabien, Indien och Kina och var under mer än 100 år ett muslimskt rike. På 1500-talet intog portugiserna Malacka men besegrades av holländarna år 1641. 1824 blev området en brittisk koloni. Efter Japans ockupation under

andra världskriget återtog engelsmännen kontrollen 1945. Efter 12 års krig mot kommunistisk gerilla utropades landets självständighet den 31 augusti 1957.

Sabah förklarades som egen stat 1880 och blev 1942 en brittisk kronkoloni. Den 16 september 1963 blev Sabah en del av Malaysia.

Sarawaks tidiga historia präglas av stamkrig, piratverksamhet och huvudjägare. Från 1839 styrdes landet av rajor av engelskt ursprung. 1946 intogs landet av briter och blev sedan självständigt i juli 1963. Två månader senare blev Sarawak en del av Malaysia.

Malaysia är numera en konstitutionell monarki med en kung som regent över hela landet och överbefälhavare över armén. Varje delstat har en egen regent, som kallas sultan (en ärftlig titel), eller guvernör. Kungen väljs vart femte år vid en sultankongress, vilket ger alla sultaner (nio stycken) möjlighet att bli vald till kung.

En statsminister leder regeringsarbetet och har den politiska makten. Parlamentet väljs vid allmänna val vart femte år.

Rättsväsende: Enligt landets säkerhetslag kan malaysier häktas utan att vara åtalade i domstol, om de misstänks för hot mot den allmänna ordningen eller mot landets säkerhet.

Dödsstraff är obligatoriskt för personer som är anklagade för narkotikalangning.

Juridisk myndighet ligger hos Högsta domstolen i Malaysia, Sabah och Sarawak och hos lägre instanser.

BEFOLKNING

I Västmalaysia, med en befolkning av 25,9 miljoner, är malajerna den största gruppen. De som har kinesiska förfäder utgör en tredjedel, indier omkring 10% och resten utgörs av olika ursprungsfolk och minoritetsgrupper.

forts.

De tidiga kinesiska invandrarna som anlände till Malacka gifte sig med indonesiska kvinnor. Dessa bland-äktenskap resulterade i ett malaj-kinesiskt samhälle, där man talar malajiska och följer de malajiska sederna men har bevarat den kinesiska religionen. Kvinnorna vidareutvecklade malajernas hantverkstraditioner och deras smycken och färgstarka porslin är eftertraktade av samlare.

Ursprungsbefolkningen består av ett tjugotal stammar. De ägnade sig förr åt fiske och jakt eller insamlande av regnskogsprodukter. De var nomader och bodde i enkla hyddor några veckor innan de drog vidare. I dag är de mer bofasta som jordbrukare och odlar frukt och kakao, föder upp höns och getter, odlar fisk etc, och har antagit en ”vanlig” malaysisk livsstil.

KULTUR

Historiskt och geografiskt är Malaysia ett sant multikulturellt land med gästvänliga och varmhjärtade människor. Det är en nation av mångfald i enhet, där malajer, kineser, indier, ursprungsbefolkningar och minoritetsgrupper bor och arbetar i harmoni som ett folk, fast man bevarar sin egen tradition och kultur. Den färgrika, mångfasetterade kulturen märks i nästan allt – festivaler, danser, kläder, konst och hantverk, lekar, musikinstrument och det exotiska köket.

Några populära tidsfördriv är drakflygning, *sepak takraw* (ett slags volleyboll, med fötter och huvud i stället för handflator), och fågelsångstävlingar. *Wayang kulit* är skuggteater med marionettdockor av buffelhud som monterats på bambukäppar. Teaterpjäserna framförs bakom en vit duk och en oljelampa skapar fladdrande skuggor på duken.

Det finns mängder av festivaler, men sex nyckelfestivaler firas på nationell nivå. Bland dem är *hari raya aidilfitri* (avslutningen på ramadan), *deepavali* (hinduisk ljusfest), kinesiskt nyår och jul. Det är då vanligt att man inbjuder till öppet hus, där alla är välkomna till fest med malaysiska maträtter.

KVNNOR

På senare år har kvinnor konkret kunnat bidra till Malaysias sociala och ekonomiska utveckling genom att de fått högre utbildning och kommit in på arbetsmarknaden. Många kvinnor har utmärkt sig som läkare, advokater, arkitekter, företagsledare och politiker. Yrkeskunskap och entreprenörskap samt regeringens utbildningsprogram och ekonomiska stödaktiviteter har bidragit till att fattigdomen minskat bland kvinnor.

AIM (*Amanah Ikhtiar Malaysia*) hjälper fattiga på landsbygd och i städer med mikrokreditlån.

Trots framsteg som gjorts inom kvinnorörelsen i Malaysia, möter kvinnor inom alla folkgrupper och samhällsklasser diskriminering och våld. Inom gruppen kvinnor 15-64 år är det bara 40% som har en anställning. Kvinnors delaktighet i beslutsfattande positioner är lågt.

Kulturellt ses ett flicka-barn mindre värt än en pojke.

Malaysia är det land i Asien som tar emot flest gästarbetare. Trafficking har ökat i landet och också blivit mer och mer organiserad. Flera organisationer finns i landet för att ge kvinnor stöd på olika sätt. *Tenaganita*, ”Kvinnokraft”, arbetar i nära samarbete med frivilligorganisationer, ambassader och polis för att skydda alla kvinnors och gästarbetares rättigheter. De driver sedan 1983 ett hem för kvinnor och barn som blivit offer för trafficking. En lag om anti-trafficking trädde i kraft 2008 efter 14 års lobbying och kamp.

RELIGION

Malaysia är ett multireligiöst land med flera olika religioner, men islam är officiell religion. Animismen var den tidigaste religionen och utövades av ursprungfolken tills helt nyligen. Hinduism, buddhism och islam nådde Malaysia från Indien och Kina genom handelsmän och resenärer som stannade till på Malackahalvön under monsunsäsongen. Många malaysier av kinesiskt ursprung har bevarat sin traditionella religion – buddhism, taoism eller konfucianism.

Den första kristna kyrkan i Malaysia byggdes av portugiserna i Malacka efter 1511. När holländarna tog kontroll över Malacka 1641 tog de över den portugisiska katedralen och gav den namnet S:t Paulskatedralen. Holländarna byggde en reformert kyrka 1753 i nordisk renässansstil, som engelsmännen i sin tur tog över 1858.

I början av 1800-talet kom fler missionärer till Sarawak och Sabah för att missionera bland stamfolken. I dag finns det en betydande kristen gemenskap i Sabah och Sarawak.

Omkring 7% av malaysierna är kristna. De största samfundet är romersk-katolska kyrkan (största gruppen), anglikaner, metodister, lutheraner, presbyterianer, syrianer (Thomaskyrkan), syrisk-ortodoxa och pingstväner.

1948 bildades Malaysias kyrkoråd av en del av de protestantiska kyrkorna. En av dess underavdelningar är en kvinnokommitté, som organiserar Världsböndagen. De evangelikala kyrkorna bildade en egen organisation 1978. 1985

bildades Malaysias kristna federation, där samtliga samfund och kyrkor är representerade, såväl protestanter som katoliker och ortodoxa.

Nämnas bör att kyrkorna har en egen organisation, Malaysias CARE, som gör sociala insatser bland fattiga och behövande, inklusive fångar och aidsoffer.

SEVÄRDHETER

Petronas tvillingtorn dominerar huvudstaden Kuala Lumpurs horisont dag och natt. De 452 m höga metall- och glasbyggnaderna har 88 våningar med kontor och är sammanbundna med en bro på 41:a och 42:a våningsplanen. Det var världens högsta byggnad fram till 2004, numera den näst högsta.

KL-tornet på toppen av *Bukit Nanas* är med sina 421 m är det högsta tornet i Sydostasien och det fjärde högsta kommunikationstornet i världen. Det är inte bara ett telekommunikationstorn utan tjänar också som TV- och radiostation.

Nationalparker

Taman Negara (tidigare King George V National Park) är Malaysias äldsta och största nationalpark med en yta av 4343 km² och bevarad, ursprunglig regnskog. Det kan uppvisa 14 500 olika växt- och trädarter, inklusive världens största orkidé, *Grammotophyllum*. Många djur som tapirer, hjortar, vildsvin, olika apor, noshörningar, fåglar och fjärilar lever också här.

I Sarawak är nationalparken *Gunung Mulu* känd för sitt ofantliga grottsystem inklusive gigantiska *Sarawak Chambers*, som sägs vara de största grottorna i världen, med enorma regnskogsfloder.

Mount Kinabalu Park är ett paradys för botaniker med jätteträd, ormburkar, orkidéer och den berömda *rafflesian*, som kan bli 1 m bred och 3 cm tjock och ha en vikt av 7 kg. Den har en förskräcklig lukt, varför den också kallas stinklilja. En mångfald av orkidéarter växer på sluttningarna, på trädstammar, i sprickor och under jorden.

AVSLUTNING

Malaysia är ett bra exempel på integration, där människor med olika etnisk, kulturell och religiös bakgrund lever i harmoni med varandra. Låt oss som kristna fortsätta att be till Gud att denna fridsamma och harmoniska atmosfär ska få råda i all framtid, med rättvisa, stabilitet och religionsfrihet!

